

TIC în procesul de predare-învățare

Dezvoltarea TIC constituie un element definitoriu al societății, iar educația are o importanță deosebită în valorificarea noilor tehnologii, importanță recunoscută atât la nivel economic, dar și la nivel politic.

Pe de altă parte, procesul educațional însuși beneficiază de pe urma introducerii noilor tehnologii în școală. Societatea informațională, bazată pe cunoaștere, a impus utilizarea tehnologiei ca punct de referință al schimbărilor de fond în sistemele de învățământ, iar provocările s-au conturat, la început, pe trei direcții majore: dotarea școlilor, pregătirea cadrelor didactice și asigurarea resurselor necesare. Ulterior, conjugându-se cu alte direcții prioritare, cum ar fi asigurarea calității în educație, învățarea pe parcursul întregii vieți, profesionalizarea cadrelor didactice, aceste trei direcții au fost detaliate și completate. Ca atare, acum se vorbește tot mai mult de o accelerare a procesului, iar premisele se modifică sensibil, prin prisma necesității de fundamentare teoretică, psihologică și pedagogică, spre formarea de competențe transferabile și construirea de structuri și operații mentale, spre o regândire a strategiilor de predare-învățare și a sistemului de educație în sine.

Modelul de școală modernă este reprezentat de școala care utilizează într-o măsură maximală tehnologiile informației și comunicațiilor, nu doar ca simple instrumente, ci drept părți componente esențiale ale procesului educational. Internetul și TIC în genere elimină orice diferență între zonele urbane și cele rurale, între regiunile izolate și cele industrializate, între comunitățile mai puțin dezvoltate și cele hiper-dezvoltate.

În România încă se poate constata că există o reticență față de regândirea procesului de predare-învățare astfel încât tehnologiile informației și comunicațiilor să fie parte din acest proces și nu doar simple instrumente de lucru. Din acest motiv, majoritatea profesorilor din învățământul preuniversitar care folosesc în acest fel TIC apelează în cele mai multe cazuri la prezentări în PowerPoint și într-o măsură mult mai mică la software educațional. Însă TIC nu se reduce doar la atât. Există o serie întreagă de tehnologii, atât software cât și hardware (de exemplu, tablele inteligente – smartboard–care îndeplinesc atât funcția de video proiector, cât și pe cea de tablă normală, putând fi utilizate fără a mai fi nevoie să ștergeți ceea ce ați scris și putând chiar să salvați pe un calculator tot ceea ce ați lucrat la clasă), care vin în întâmpinarea profesorului și-l ajută să lucreze cu elevii.

Introducerea TIC în școală, la clasă și în afara ei, în procesele educaționale în ansamblul lor, contribuie într-o măsură foarte mare la îmbunătățirea rezultatelor elevilor. În primul rând, acest lucru se datorează faptului că TIC se adaptează nevoilor de învățare ale elevilor și nevoilor de predare ale profesorilor. De exemplu, dacă anumiți elevi trebuie să învețe limba engleză, folosind un software educațional specializat și o conexiune la Internet pentru a accesa materiale audio-video, profesorul le poate forma mult mai ușor „urechea” pentru acea limbă, le poate induce mult mai simplu noțiunile de gramatică. Însă pentru aceasta, profesorul trebuie să înțeleagă că nu doar cărțile oferă cunoaștere, ci și materialele documentare, știrile ori desenele animate într-o limbă străină, ca în exemplul amintit.

În al doilea rând, utilizarea TIC în procesele de predare-învățare face ca elevii să fie mai atenți la ceea ce se predă, crește receptivitatea lor precum și interactivitatea. Dacă în sistemul clasic elevul asculta lecția și era învățat să ia notițe, utilizând TIC în predare se formează atenția audio-vizuală. Accentul se mută pe receptivitate și interactivitate din partea elevului, adică de pe reținerea de informații, pe reținerea de informații și formarea de competențe. Elevul va fi mai activ în cadrul lecțiilor, punând mai multe întrebări cu privire la fenomenele explicate.

Un alt avantaj important adus de introducerea TIC în educație este acela că profesorul ajunge la fiecare elev. De exemplu, dacă în sistemul clasic, un profesor de engleză avea posibilitatea de a conversa în limba predată doar cu maximum 10 elevi în decursul unei ore de curs, folosind un software specializat și calculatoare dotate cu căști și microfon, fiecare elev poate asculta și răspunde la exerciții ca și cum ar fi câte un profesor pentru fiecare elev în parte.

La fel de important este și faptul că TIC facilitează procesul de învățare încă din clasă, elevii reținând mult mai ușor informațiile noi pentru că le asociază unor imagini. Nu e deloc de neglijat acest lucru ținând seama de faptul că majoritatea elevilor sunt învățați să scrie de foarte multe ori pentru a reține ceva. De fapt, procesul care se întâmplă este invers: elevul nu mai are nevoie să scrie multe ori pentru a

nu trebuie decât să fie atent, iar creierul înmagazinează informația de la prima sau a doua vizualizare. În felul acesta, va fi stimulată memoria de lungă durată și nu cea de scurtă durată.

La toate aceste avantaje se adaugă acela că elevului i se stimulează creativitatea. Asociind cunoștințele dobândite în noul model educațional cu imagini și sunete, mintea lui va fi antrenată să folosească acele cunoștințe în situații noi, să inoveze cu ajutorul lor, să genereze noi idei.

Pe de altă parte, nu trebuie uitat nici faptul că folosind TIC cât mai mult la clasă, atât elevul, cât și profesorul, dezvoltă abilități complementare cum ar fi cele de utilizare a calculatorului și a noilor tehnologii informaționale, de a prezenta (în locul clasicului mod de a preda prin lectura unor notițe ori de a asculta dacă elevul reproduce lecția bine), de a elabora proiecte pentru lecții și a colabora cu colegii.

De fapt, ceea ce propun specialiștii în metodică și pedagogie modernă este să se treacă de la viziunea în care procesele de predare, învățare, evaluare sunt concepute ca separate la aceea în care cele trei sunt integrate într-un tot unitar, și se adaugă lor un proces nou, și anume cel de studio (elevul învață nu doar la școală, ci și acasă, în fața televizorului, la calculator, lecturând o revistă sau un ziar, ascultând un post de radio on-line sau folosind un forum pentru a afla date despre o temă de interes personal). În această paradigmă, procesul educațional nu se mai petrece de dragul lui însuși, ci el își mută focalizarea de pe profesor și transferul de informație pe elev, pe complexul de cunoștințe și înțelegere, competențe și atitudini. Activitatea profesorului se centrează pe elev, pe ajutarea acestuia să învețe cum să învețe, adică să-și construiască singur cunoașterea. Acest deziderat al centrării pe elev se datorează și exploziei informaționale care a început în secolul trecut. Ca atare, nu informația este problema, ci modul cum e structurată ea, cum ajunge un elev să-și structureze cunoștințele de care are nevoie. Iar profesorul este în acest context un facilitator al cunoașterii. Evaluarea nu mai este faza finală a unui proces educațional, ci ea intervine pe tot parcursul acestui proces cu scopul de a gestiona procesul de predare-învățare. Prin urmare, profesorul devine managerul procesului de predare-învățare, el ghidează elevul înspre rezultatele așteptate, îi oferă repere și îl antrenează în procesul de predare-învățare.

Educația centrată pe elev înseamnă să ții seama de ritmul propriu de învățare al elevului, să-l înveți să învețe, să-l cooptezi în procesul de predare-învățare. În acest nou context, profesorul nu mai este un educator, ci un manager și un facilitator al învățării, iar instrumentele TIC sunt cele care îl pot susține cu succes în acest demers.

**Informatician Alexandra Mara IVAN
Casa Corpului Didactic Tulcea**